

# ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC CỦA GIẢNG VIÊN NHẪM PHÁT HUY TÍNH TÍCH CỰC, CHỦ ĐỘNG CỦA SINH VIÊN Ở KHOA SƯ PHẠM, TRƯỜNG ĐẠI HỌC THỦ DẦU MỘT

NGUYỄN THỊ HIỀN\*

*Abstract: Teaching methods is one of the most decisive factors in encouraging students to participate in learning activities. With the same curriculum, different teaching methods make different results. Lecturers provide knowledge and guide students to discover lessons through different methods. Thus, innovation of teaching methods is to enhance the positive, creativeness and initiative of students in learning, creating a dynamic learning environment to develop critical thinking for students and improving the quality of teaching.*

*Keywords: Innovate, method, teaching, Lecturers, positiveness, student.*

**N**ghị quyết số 37/2004/QH11 của Quốc hội có nêu: “Chất lượng giáo dục còn nhiều yếu kém bất cập, hiệu quả giáo dục còn thấp, chưa đáp ứng yêu cầu đào tạo nguồn nhân lực phục vụ cho sự nghiệp phát triển đất nước, công tác quản lý (QL) giáo dục còn nhiều hạn chế...”. Việc nâng cao hơn nữa chất lượng đào tạo cho sinh viên (SV) sư phạm là điều trăn trở của cấp QL. Nhận thức sâu sắc vấn đề đó, Bộ GD-ĐT, các viện và các trường đã có nhiều đề tài nghiên cứu, nhiều hội thảo, nhiều ý kiến chuyên gia về vấn đề đổi mới phương pháp dạy học (PPDH) của giảng viên (GV) nhằm phát huy tính tích cực, chủ động của SV ở các trường đại học (ĐH). Bài viết này đề xuất một số ý kiến về việc đổi mới PPDH của GV nhằm phát huy tính tích cực, chủ động của SV ở Khoa Sư phạm, Trường ĐH Thủ Dầu Một.

## 1. Thực trạng về việc đổi mới PPDH ở Khoa Sư phạm, Trường ĐH Thủ Dầu Một

### 1.1. Thực trạng sử dụng các PPDH của GV.

PPDH của GV giúp SV rất nhiều trong việc tiếp thu, khám phá những kiến thức và nâng cao kỹ năng, kỹ xảo.

Năm học 2014-2015, chúng tôi đã khảo sát 225 SV của Khoa Sư phạm về thực trạng sử dụng các PPDH của GV tại khoa hiện nay. Kết quả khảo sát cho thấy những phương pháp GV sử dụng thường xuyên là: Thuyết trình kết hợp với việc dụng trực quan (89,9%), Thảo luận nhóm (75,1%) và Đàm thoại vấn đáp (67,1%). Tuy nhiên, kết quả khảo sát ở SV cho thấy, những phương pháp có hiệu quả đối với hoạt động học tập của SV nhưng không cao: Đàm thoại, vấn đáp (64,9%), Thuyết trình kết hợp với việc dụng phương tiện trực quan (54,7%), hiệu quả của các phương pháp khác còn lại là rất thấp.

### 1.2. Thực trạng QL hoạt động đổi mới PPDH của GV.

Để QL việc đổi mới PPDH, Khoa Sư phạm đã thực hiện khá nhiều biện pháp khác nhau. Kết quả khảo sát trên 14 cán bộ QL của Khoa và của Trường cho thấy, biện pháp GV đánh giá thực hiện thường xuyên nhất là tuyên truyền, phổ biến để nâng cao ý thức của GV về sự cần thiết phải đổi mới PPDH đảm bảo yêu cầu nâng cao chất lượng (64,3%). Những biện pháp khác cũng được cấp lãnh đạo thực hiện nhưng chỉ ở mức độ “thỉnh thoảng” như: dự giờ của GV để đánh giá, rút kinh nghiệm (28,6%); tổ chức tập huấn về PPDH mới cho GV (21,5%); động viên, khuyến khích GV thực hiện đổi mới PPDH (28,6%); tổ chức các buổi tọa đàm, trao đổi kinh nghiệm giảng dạy theo phương pháp mới (42,9%).

Khoa Sư phạm còn có nhiều biện pháp khác để đẩy mạnh việc đổi mới PPDH của GV. Hàng năm, Khoa tiến hành lấy ý kiến đánh giá của SV năm cuối về toàn khóa học, trong đó có PPDH của GV. Đồng thời, tiến hành lấy phiếu đánh giá của SV ngay khi môn học kết thúc với tất cả các môn học để tạo chuyển biến bước đầu về đổi mới PPDH.

Về kết quả đạt được của những biện pháp QL giúp GV thực hiện việc đổi mới PPDH nhằm phát huy tính tích cực, chủ động của SV trong dạy học (DH) theo đánh giá của cán bộ QL cho thấy chỉ đạt ở mức khá. Hai biện pháp Dự giờ của GV để đánh giá, rút kinh nghiệm và Tuyên truyền, phổ biến để nâng cao ý thức của GV về sự cần thiết phải đổi mới PPDH đảm bảo yêu cầu nâng cao chất lượng được xem là có kết quả cao nhất với tỉ lệ 92,9% và 85,7%. Có thể khẳng định, Khoa Sư phạm đã có những biện pháp tích cực để đẩy mạnh QL việc đổi mới

\* Trường Đại học Thủ Dầu Một, tỉnh Bình Dương

PPDH của GV. Tuy nhiên, thực tế hiện nay cho thấy việc đổi mới PPDH của GV còn khá nhiều bất cập. Tình trạng “thầy đọc, trò chép” còn khá phổ biến. Nhiều GV chưa hiểu đúng bản chất của việc đổi mới PPDH, “đồng hóa” việc sử dụng phương tiện DH hiện đại với đổi mới PPDH. Khoa chưa tổ chức được nhiều lớp tập huấn hiệu quả cho GV về PPDH. Thực tế, điều kiện cơ sở vật chất, phòng học và phương tiện phục vụ DH của nhà trường còn hạn chế đã gây khó khăn cho GV của Khoa trong việc ứng dụng và thực hiện nhiều PPDH tích cực.

## **2. Một số đề xuất về việc đổi mới PPDH của GV nhằm phát huy tính tích cực, chủ động của SV ở Khoa Sư phạm, Trường ĐH Thủ Dầu Một**

- Lãnh đạo Khoa cần có nhiều biện pháp chỉ đạo các tổ bộ môn đẩy mạnh việc tuyên truyền, phổ biến để nâng cao nhận thức của GV về sự cần thiết phải đổi mới PPDH. Quán triệt đến từng GV trong việc đổi mới PPDH; kiên quyết chấm dứt tình trạng giảng dạy theo kiểu “truyền thụ một chiều”, xóa bỏ tình trạng “dạy chay”, “đọc chép” để tăng tính hiệu quả trong giảng dạy. Khoa cần thường xuyên tổ chức những buổi hội nghị, chuyên đề, những lớp tập huấn, bồi dưỡng về PPDH cho GV. Đặc biệt chú ý đến bồi dưỡng cho GV trẻ để họ có thể nhanh chóng tham gia vào hoạt động giảng dạy hiệu quả và tích cực.

- Lãnh đạo Khoa và các tổ bộ môn phải thường xuyên tổ chức dự giờ của GV trong khoa để rút kinh nghiệm, học hỏi lẫn nhau. Đây là cơ hội để các GV làm việc tập thể, chia sẻ ý kiến với nhau về việc dạy học những nội dung cụ thể trong chương trình. Sinh hoạt chuyên môn - Nghiên cứu bài học được xem là một hình thức tự bồi dưỡng, nâng cao năng lực của đội ngũ GV tại Khoa. Về mặt QL, hình thức này có khả năng xây dựng nên bầu không khí sư phạm trong khoa, nếu được tổ chức tốt có thể mang lại lợi ích thiết thực cho không chỉ SV mà cả GV của Khoa.

- Cần lấy ý kiến đánh giá của SV về PPDH của GV ngay khi kết thúc môn học để có những điều chỉnh, góp ý kịp thời, phù hợp với tính chất, mục tiêu của môn học và khả năng tiếp thu của SV. Mỗi tổ bộ môn cần cử những GV có thâm niên và kinh nghiệm để kèm cặp, hướng dẫn những GV trẻ về nội dung và PPDH vì đội ngũ GV trẻ chiếm một tỉ lệ khá lớn trong đội ngũ GV của Khoa Sư phạm nhưng họ lại rất yếu về phương pháp, kĩ năng đứng lớp.

- Đẩy mạnh việc ứng dụng phương tiện và kĩ thuật hiện đại vào DH, khuyến khích GV sử dụng giáo án điện tử trong DH. Bên cạnh đó, lãnh đạo Khoa nên xin ý kiến của lãnh đạo Trường về việc thường xuyên tổ chức tập huấn cho GV về cách sử dụng phương tiện, thiết bị điện tử trong DH.

- Cần tăng cường cơ sở vật chất bổ sung trang thiết bị, phương tiện và đồ dùng DH để đáp ứng được nhu cầu của GV trong việc đổi mới PPDH tích cực.

- Lãnh đạo Khoa cần xây dựng một quy trình, kế hoạch cụ thể để tổ chức, chỉ đạo việc đổi mới PPDH của GV, qua các giai đoạn: + *Giai đoạn đầu tiên*: cần chuẩn bị các điều kiện, phương tiện cho việc đổi mới PPDH trong Khoa Sư phạm. Khoa cần phải điều tra một cách nghiêm túc và chính xác về thực trạng PPDH của GV; những thuận lợi, khó khăn của GV khi sử dụng PPDH mới cũng như các ứng dụng phương tiện hiện đại vào DH; dự thảo chương trình, kế hoạch tổ chức, chỉ đạo việc thực hiện đổi mới PPDH của GV; tổ chức các hội nghị, hội thảo, tham quan học tập kinh nghiệm để hoàn thiện kế hoạch và lựa chọn được kế hoạch thực hiện phù hợp nhất với điều kiện của Khoa; + *Giai đoạn thứ hai*: Tổ chức, chỉ đạo thực hiện đổi mới PPDH trong toàn Khoa; đẩy mạnh việc tuyên truyền, phổ biến trong GV, SV để chuẩn bị tư tưởng cho việc thực hiện đổi mới PPDH. Tạo bầu không khí phấn chấn, tích cực, mang tính xây dựng trong tập thể GV, SV nhằm tạo tiền đề thuận lợi cho việc đổi mới PPDH. Phát động phong trào thi đua thực hiện đổi mới PPDH trong toàn Khoa, quán triệt đến từng tổ bộ môn và từng GV. Tiến hành thực hiện thi điểm ở một số tổ bộ môn; + *Giai đoạn thứ ba*: Kiểm tra, đánh giá để rút kinh nghiệm và điều chỉnh kịp thời những hạn chế, thiếu sót bằng nhiều hình thức như dự giờ giảng của GV; tổ chức viết tổng kết sáng kiến kinh nghiệm. Từ đó, triển khai thực hiện đại trà trong toàn Khoa. Để thực hiện có hiệu quả biện pháp này, trong giai đoạn tới, nhà trường cần có sự chuẩn bị tốt các điều kiện, đó là: lãnh đạo Khoa, các phòng ban có liên quan, tổ bộ môn phải thực sự quán triệt được sự cần thiết của việc đổi mới PPDH, đề động viên, khuyến khích GV trong đơn vị tích cực đổi mới PPDH; có sự chuẩn bị tốt các điều kiện về cơ sở vật chất, trang thiết bị DH hiện đại phục vụ đổi mới PPDH của GV. □

### **Tài liệu tham khảo**

- [1] Bùi Hiền (chủ biên) - Nguyễn Văn Giao - Nguyễn Hữu Quỳnh - Vũ Văn Tảo (2001). *Từ điển Giáo dục học*. NXB Từ điển Bách khoa.
- [2] Thủ tướng Chính phủ (2012). *Chiến lược phát triển giáo dục 2011-2020* (ban hành kèm theo Quyết định số 711/QĐ-TTg ngày 13/6/2012 của Thủ tướng Chính phủ).
- [3] Bộ GD-ĐT (1998). *Những vấn đề về chiến lược phát triển giáo dục trong thời kì công nghiệp hóa, hiện đại hóa*. NXB Giáo dục.
- [4] Lê Văn Hào (2008). *Sổ tay phương pháp giảng dạy và đánh giá*. Trường Đại học Nha Trang (lưu hành nội bộ).
- [5] Đặng Vũ Hoạt (chủ biên) - Hà Thị Đức (2013). *Lí luận dạy học đại học*. NXB Đại học Sư phạm.